

Hållbara platser – samverkan för regional serviceutveckling

Lisa Lundin, Västra Götalandsregionen

Hållbara platser är ett pilotprojekt som drivits under tre år. Det är finansierat av VGR, Tillväxtverket och Länsstyrelsen.

Projektet omfattar nio platser i regionen: Ed i Dals Eds kommun, Långbron i Bengtsfors kommun, Fengersfors/Fröskog i Åmåls kommun, Södra Råda i Gullspångs kommun, Limmared och Uddebo i Tranemo kommun, Källö-Knippla i Öckerö kommun, Råssö i Strömstads kommun samt flera orter i Essunga kommun.

Ett mål är att vid projektets slut ha utvecklat redskap och arbetssätt som optimerar insatser från statliga, regionala och lokala aktörer.

Projektet är inne i sin slutfas. I september ska man träffa alla platser för att följa upp hur det gått.

– Vi är mitt i lärandet, vi håller på att knyta ihop säcken, berättade Lisa Lundin.

– I det regionala serviceprogrammet ska vi jobba med att stimulera serviceutvecklingen på de minsta orterna i länet. På en plats där butiken är på väg att lägga ner behöver man jobba med hela platsen, med näringslivet och civilsamhället inkluderat.

– Vi behövde testa vilka modeller som funkar på vilken plats och hur de används.

Projektet har arbetat med flera modeller. Gemensam nämnare för dessa är samverkan.

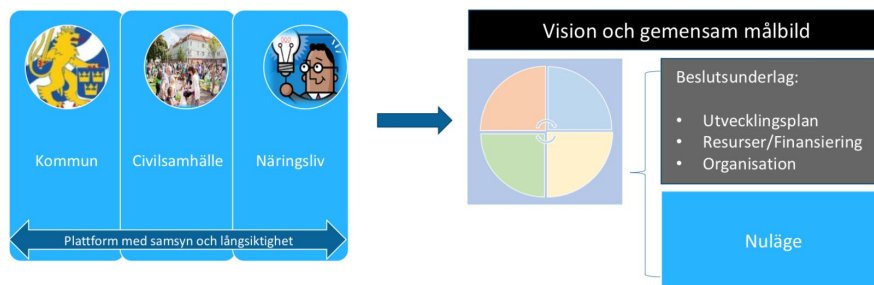
- BID (Business Improvement District) – en samverkansplattform som organiserar samverkan mellan civilsamhälle, näringsliv och offentliga aktörer
- Kultursystem – ett nätverksbaserat arbetssätt där kulturaktörer samverkar med andra aktörer och ges möjlighet att driva den lokala utvecklingen
- Cultural planning – internationell metod med platsens DNA som utgångspunkt

- IOP (Idéburet offentligt partnerskap) – överenskommelse mellan offentlig aktör och idéburen organisation för att lösa en specifik samhällsutmaning med partnerskapsavtal
- LEA – Lokalekonomisk Analys

Mål I:

Stärka lokala samverkansplattformar som driver långsiktigt hållbart utvecklingsarbete.

Gemensam nämnare för de nio platserna är vikande service och butiker som får stöd. Platserna har olika tillgångar och utvecklingspotential. Några har turismen som potential, andra kulturmiljön.

– Projektets styrka är att komma ner på konkret nivå så att målkonflikter på platsen blir tydliga. I samverkan ska platserna leverera en utvecklingsplan som omfattar finansiering och fortsatt organisation. Utvecklingsplanen ska visa vad de som bor på platsen vill med den och hur resurser ska tas tillvara. Projektets förhoppning är att kunna hjälpa goda krafter och initiativ på en plats att komma längre i sin strävan att utveckla samhället.

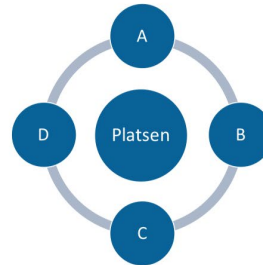

Mål II:

Utvecklad samverkan och arbetssätt kommun, kommunalförbund, region, länsstyrelse

Sektorsövergripande samverkan

Flernivåsamverkan

Målet är att hitta former för tvärsektorielt samarbete och flernivåsamverkan inom regionen. Avdelningarna kultur, näringsliv, miljö och infrastruktur har varit involverade.

– Uddebo, en före detta bruksort som vänt en negativ spiral. Här finns cirka 300 invånare som delar intresse för hållbarhet, kultur, tid och cirkulär ekonomi. De är med i nätverket Aktiva byar, men har svårt att prata med kommunen.

<http://aktivabyar.se>

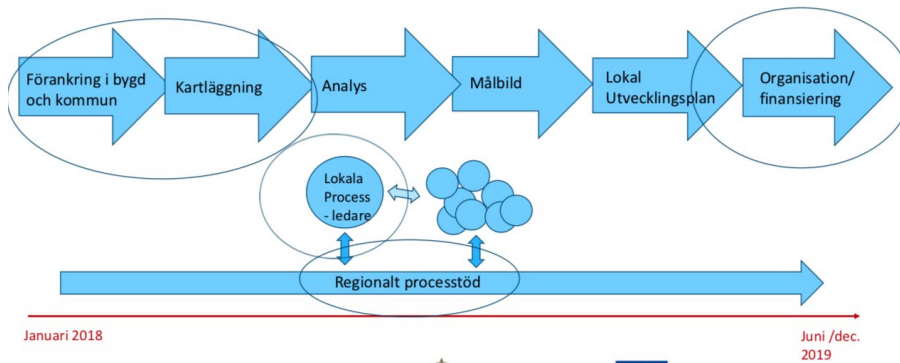
– Fengersfors, en bruksort med ett gammalt pappersbruk vilket förvandlats till ett kulturcentrum. Här bor cirka 350 personer. Här handlar det om att samordna besöksmål och övrig samhällsservice med brukets utveckling.

Platserna ser olika ut, har kommit olika långt i sitt utvecklingsarbete och i sin samverkan med kommunerna ser olika ut när de kommer in i projektet.

Processen

Dessa steg ska varje plats gå igenom av alla platser.

Förankring i bygd och kommun: måla bilden, hur är det, vad är problemet och vilka är möjligheterna. Alla ska vara med. En mycket viktig fas.

Kartläggning: Projektet finansierar en lokal ekonomisk analys, som den lilla kommunen kanske inte har råd med. Hela Sverige ska leva hjälper till med analysen på plats. Regionen bidrar med att finansiera en lokal processledare på plats samt ett regionalt processtöd. Man har kallat processledarna till regelbundna avstämningar, för att utbyta erfarenheter. Man har också gjort studiebesök i andra delar av landet.

Hur har det gått?

Mål 1

– Alla platser utom en har levererat en handlingsplan. Den är egentligen inte det viktiga, det handlar snarare om att dela med sig av sitt lärande än själva planen. Prata med varje processledare om vad som var bra och vad som var svårt. Det är också ett nytt arbetssätt. Vi har lyckats stärka utvecklingen på platserna.

Mål 2

– Vi har jobbat bra med avdelningarna kultur, näringsliv, miljö och infrastruktur. Arbetet har kommit långt med kultur och näringsliv, när det gäller miljö och hållbarhet behöver arbetssätten utvecklas. Vidare ska kompetensförsörjnings-

frågan kopplas på, hur samverkan med Västsvenska Turistrådet och de fyra kommunalförbunden diskuteras.

Nya platser på väg in

– Ett nytt projekt är Maritim service. Kustnära platser som har dagligvarubutiker som får driftsstöd, där det finns mycket turister delar av året.

– Vi vill kunna stå på slutkonferensen den 22 oktober och säga att vi nu har ett långsiktigt och samordnat stöd från regionen att jobba med lokal platsutveckling.

Kort om Västra Götaland

- Sveriges största regionala område med 49 kommuner.
- Tätbefolkat i ett svenskt perspektiv, men inte internationellt, endast Stockholm och Skåne har fler invånare per kvadratkilometer.
- Befolkningen är koncentrerad till centralorter, och samtidigt spridd. Regionen har få "vita fläckar".
- Befolkningen har generellt sett ökat i den stadsnära landsbygden 30 minuters bilresa från tätorter.
- I områden Övrig landsbygd med färre invånare finns företagare, störst andel i Dals Ed, som är en av regionens minsta kommuner.
- Regionen består av 49 kommuner. Dessa är organiserade i fyra kommunalförbund.

Plats: definierat som mindre enheter, motsvarande innan kommunsammanslagningen, som byar, områden, mindre geografiska avgränsningar.

Projektfakta

Projektägare: Västra Götalandsregionen, Näringsliv

Projektid: November 2016-31 december 2019

Budget: 3 Msek (5.5 Mkr)

Finansiärer: Tillväxtverket, Länsstyrelsen, VGR

Projektledare: Björn Ohlén